

Litwę, wszech Słowiańszczyznę i całą Europę. Zaprawdę, trudno mieć dzisiaj wyższe i korzystniejsze dla sprawy polskiej dążenia. Cześć i chwała temu, co pierwszy popadł na takowe tory!

Jest w pismach Duchinińskiego więcej jeszcze podobnych wielkich myśli, dla narodu naszego zbawiennych i prostujących dotychczasowe wyobrażenia, a przeistaczających zwyczajne dziejów naszych pojmowanie. Ale je pomijam, nie chcąc rzeczy tej zbyt znacznie przedłużać. (a).

Duchiniński ma oddawna już zgromadzone zasoby do Historii polskiej wskazanego znaczenia. Z tego, co wydał po polsku i po francusku, oraz z tego, co się tu powiedziało, Rodacy ojczyźnie życzliwi, wiedzieć mogą, *w jakim duchu on pisać będzie i czy może podjąć się tej pracy*. W bieżącej chwili gotów jest on zasiąść do roboty, a nawet ślęczy już przy niej. Czuje jej potrzebę i nagłość, a chce służyć dobru ogólnemu tém, co mu dobrotliwy Bóg dać raczył.

Wzywa się przeto ninie Rodaków, którym ciąży na sercu dobro i chwała Polski, ażeby zacnemu Kijowianinowi dopomódz chcieli, zapisując się w miarę patriotyzmu i majątku swego, zawczasu na Prenumeratę dzieła jego i ułatwiając mu, przez zapewnienie trzyletniego, a bardzo skromnego utrzymania, wykonanie zamiaru, który mu spać niedaje, a gdy wykonan będzie, stanie się nieomyślnie wysoką piśmiennictwa naszego chlubą. Dla takich ludzi słodko być mecenasem, bo tutaj zawód nadziei niepodobny!

Napisał Program ten w Niemczech, w Badeńskim, we Frejburgu Bryzgowskim, w rocznicę powstania naszego, dnia 29 Listopada 1863.

BRONISŁAW TRENTOWSKI.

(a) Wyliczę wszakże niektóre, odsyłając potrzebujących szerszego wykładu do samegoż autora. Niemi są, np. pytanie o pochodzeniu poddaństwa w Polsce; o pochodzeniu Szlachty polskiej; o Kato-
licyzmie w Polsce wschodniej do wieku XIV; o ważności Księstwa Połockiego; o potrzebie reformy
w herbownictwie polskiem; i t. d.